

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Комісії з атестації

від 29 квітня 2026 року № 3/6

ПРОГРАМА ІСПИТУ
ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК
2027 – 2028

ЗМІСТ

1.	ВСТУП ДО ПРОГРАМИ ІСПИТУ.....	3
2.	ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	3
3.	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ.....	4
4.	ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ.....	4
5.	ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА ІСПИТУ.....	6
6.	ПЕРЕЛІК ЗМІН У ПРОГРАМІ ІСПИТУ.....	14
7.	ФОРМА, ТРИВАЛІСТЬ ТА СТРУКТУРА ІСПИТУ.....	15
8.	ЗВ'ЯЗОК МІЖ ІСПИТОМ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК» ТА ІНШИМИ ІСПИТАМИ.....	16
9.	НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК.....	16
10.	НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ.....	16
11.	СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА.....	17
	ДОДАТОК.....	18

1. ВСТУП ДО ПРОГРАМИ ІСПИТУ

Програма іспиту «Фінансовий облік» (далі — іспит) складається з восьми розділів. Вона охоплює процес обліку від первинної реєстрації до складання фінансової звітності. Передбачено вивчення концепцій, принципів та якісних характеристик корисної фінансової інформації, систем подвійного запису, відображення господарських операцій у первинних документах та регістрах обліку (зокрема підсумкових), а також способів виявлення та виправлення помилок. Заключні розділи програми розглядають складання основних форм фінансових звітів, консолідацію звітності материнського та дочірнього підприємств і тлумаченням фінансової звітності.

Перелік нормативно-правових актів та професійних стандартів, що підлягають перевірці при оцінюванні, наведений у додатку.

2. ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Після успішного складання іспиту кандидати в аудиторів матимуть змогу:

- А. Пояснювати призначення та мету фінансової звітності
- Б. Визначати концепції, принципи та якісні характеристики фінансової інформації
- В. Використовувати подвійний запис та системи бухгалтерського обліку
- Г. Відображати в обліку господарські операції та події
- Д. Проводити звірки та брати участь в інвентаризації
- Е. Складати оборотно-сальдову відомість (далі – ОСВ)
- Ж. Складати фінансову звітність окремого підприємства
- И. Консолідувати фінансові звіти материнського та дочірнього підприємств
- К. Тлумачити фінансову звітність.

Схема 1. Взаємозв'язки між основними компетентностями програми

Ця схема може використовуватися як допоміжний засіб для структурованого планування навчання та підготовки до іспиту.

3. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ

Програма призначена для поступового розкриття знань, умінь і професійних навичок, які кандидат в аудитори демонструє під час здобуття кваліфікації аудитора.

Конкретні знання та навички, які повинен мати кандидат в аудитори, оцінюються на одному з двох інтелектуальних або когнітивних рівнів:

Рівень 1	Знання [З]
Рівень 2	Навички [Н]

Наведені інтелектуальні рівні пов'язані між собою, що дозволяє отримати об'єктивну оцінку прикладних знань і навичок, які демонструються під час складання іспиту.

Кожному питанню деталізованої програми зазначається індекс [З] або [Н], що вказує на інтелектуальну глибину, на якій питання може бути оцінено під час іспиту.

4. ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ

A. Призначення та мета фінансової звітності

1. Призначення та мета зовнішнього фінансового звітування
2. Інформаційні потреби заінтересованих сторін
3. Основні фінансові звіти та їхні елементи
4. Регулювання фінансової звітності
5. Обов'язки та відповідальність керівництва і осіб, наділених найвищими повноваженнями

B. Концепції, принципи та якісні характеристики корисної фінансової інформації

1. Ключові концепції і принципи обліку
2. Якісні характеристики корисної фінансової інформації

B. Подвійний запис та системи бухгалтерського обліку

1. Принципи бухгалтерського обліку з подвійним записом, первинна реєстрація та джерела облікової інформації
2. Рахунки бухгалтерського обліку та облікові реєстри

Г. Відображення в обліку господарських операцій та подій

1. Продажі та закупівлі
2. Грошові кошти
3. Запаси
4. Основні засоби та їх амортизація
5. Нематеріальні активи та їх амортизація
6. Нарахування (витрати майбутніх періодів), передоплати (аванси), нараховані доходи (доходи майбутніх періодів)
7. Дебіторська та кредиторська заборгованості
8. Забезпечення та умовні зобов'язання
9. Структура капіталу та витрати за операціями з капіталом

Д. Звірки та участь в інвентаризації

1. Звірка сум на рахунках у банку
2. Звірка розрахунків з дебіторами та кредиторами
3. Інвентаризація активів і зобов'язань

Е. Складання ОСВ

1. ОСВ
2. Виправлення помилок

Ж. Складання фінансової звітності окремого підприємства

1. Звіт про фінансовий стан
2. Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід
3. Примітки до фінансових звітів
4. Події після звітного періоду
5. Звіт про рух грошових коштів
6. Неповні облікові записи

И. Консолідація фінансових звітів материнського та дочірнього підприємств

1. Дочірні підприємства
2. Асоційовані підприємства

К. Тлумачення фінансової звітності

1. Значення та мета аналізу фінансової звітності
2. Коефіцієнти
3. Аналіз фінансової звітності

5. ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА ІСПИТУ

А. Призначення та мета фінансової звітності

1. Призначення та мета зовнішнього фінансового звітування
 - 1.1. Визначення фінансового звітування — реєстрація, аналіз та узагальнення фінансових даних. [3]
 - 1.2. Визначення та розуміння правових відмінностей між товариством з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) та акціонерним товариством (далі АТ) (публічним і приватним). [3]
 - 1.3. Визначення переваг і недоліків діяльності в якості ТОВ та АТ. [3]
 - 1.4. Розуміння природи, принципів та обсягу фінансової звітності. [3]
2. Інформаційні потреби заінтересованих сторін
 - 2.1. Встановлення користувачів фінансової звітності і розрізнення їхніх інформаційних потреб. [3]
3. Основні фінансові звіти та їхні елементи
 - 3.1. Розуміння призначення кожного з основних фінансових звітів: [3]
 - 3.1.1. Звіту про фінансовий стан
 - 3.1.2. Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід
 - 3.1.3. Звіту про зміни у власному капіталі
 - 3.1.4. Звіту про рух грошових коштів.
 - 3.2. Визначення та ідентифікація активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат. [3]
4. Регулювання фінансової звітності
 - 4.1. Знання системи регулювання фінансової звітності в Україні. [3]
 - 4.2. Розуміння ролі та цілей: [3]
 - 4.2.1. Фонду Міжнародних Стандартів Фінансової Звітності (МСФЗ)
 - 4.2.2. Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО)
 - 4.2.3. Консультативної ради з МСФЗ
 - 4.2.4. Комітету з тлумачень МСФЗ (КТМСФЗ)
 - 4.2.5. Ради з міжнародних стандартів сталого розвитку.
 - 4.3. Розуміння ролі МСФЗ у підготовці фінансової звітності. [3]
5. Обов'язки та відповідальність керівництва і осіб, наділених найвищими повноваженнями
 - 5.1. Пояснення зв'язку корпоративного управління з фінансовою звітністю. [3]
 - 5.2. Знання обов'язків та відповідальності директорів та інших сторін, що забезпечують підготовку фінансової звітності. [3]

Б. Концепції, принципи та якісні характеристики корисної фінансової інформації

1. Ключові концепції і принципи обліку: [3]
 - 1.1. безперервність діяльності
 - 1.2. нарахування
 - 1.3. суттєвість
 - 1.4. згортання

- 1.5. послідовність
 - 1.6. обачність
 - 1.7. подвійність
 - 1.8. автономність
 - 1.9. історична вартість та поточна вартість
 - 1.10. превалювання суті над формою.
2. Якісні характеристики фінансової інформації
- 2.1. Визначення, розуміння та застосування якісних характеристик: [З]
 - 2.1.1. доречність
 - 2.1.2. правдиве подання
 - 2.1.3. зіставність
 - 2.1.4. можливість перевірки
 - 2.1.5. своєчасність
 - 2.1.6. зрозумілість.

В. Подвійний запис та системи бухгалтерського обліку

1. Принципи бухгалтерського обліку з подвійним записом, первинна реєстрація та джерела облікової інформації
- 1.1. Визначення та пояснення функцій основних джерел даних у системі обліку. [З]
 - 1.2. Суть і призначення різних видів первинної документації, включаючи документи з обліку коштів і розрахунків, запасів, основних засобів, нематеріальних активів, використання робочого часу і заробітної плати, товарно-транспортні накладні, податкові накладні, рахунки-фактури, акти наданих послуг (виконаних робіт), звіти про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, бухгалтерські довідки. [З]
 - 1.3. Розуміння та застосування балансового рівняння. [Н]
 - 1.4. Основні особливості комп'ютеризованої системи бухгалтерського обліку, включаючи використання хмарних сховищ. [З]
 - 1.5. Розуміння того, як система бухгалтерського обліку сприяє наданню корисної бухгалтерської інформації та відповідає організаційним політикам та термінам. [З]
 - 1.6. Визначення основних видів господарських операцій, наприклад, продажу, закупівлі, платежів, надходжень. [З]
2. Рахунки бухгалтерського обліку та облікові реєстри
- 2.1. Встановлення основних видів рахунків бухгалтерського обліку, реєстрів обліку і розуміння їх характеру та функцій. [З]
 - 2.2. Розуміння та пояснення використання облікових реєстрів та здійснення записів в реєстрах за рахунками обліку. [Н]
 - 2.3. Пояснення підведення підсумків балансу та закриття рахунків обліку наприкінці року. [Н]

Г. Відображення в обліку господарських операцій та подій

1. Продажі та закупівлі
- 1.1. Відображення операцій купівлі-продажу на рахунках бухгалтерського обліку. [З]
 - 1.2. Розуміння і відображення в обліку доходів від продажу, повернень після продажу та після закупівлі. [Н]

- 1.3. Розуміння загальних принципів функціонування податку на додану вартість. [Н]
- 1.4. Розрахунок податку на додану вартість та відображення в обліку. [Н]
- 1.5. Відображення в обліку знижок наданих: [Н]
 - 1.5.1. торгові знижки
 - 1.5.2. знижки при розрахунках.
- 1.6. Відображення знижок отриманих. [Н]
2. Грошові кошти
 - 2.1. Облік операцій з грошовими коштами на рахунках [Н]
 - 2.2. Облік підзвітних сум [Н]
3. Запаси
 - 3.1. Встановлення необхідності коригування запасів при підготовці фінансової звітності. [З]
 - 3.2. Визначення собівартості реалізації та залишку запасів на кінець звітного періоду. [Н]
 - 3.3. Встановлення альтернативних методів оцінки запасів за МСФЗ. [Н]
 - 3.4. Склад собівартості запасів. [Н]
 - 3.5. Вплив використання методів безперервної та постійної інвентаризації запасів на облік та визначення залишку запасів на кінець періоду. [З]
 - 3.6. Розрахунок значення залишків на кінець облікового періоду за допомогою FIFO (перший прийшов, перший пішов) і середньозваженої в умовах періодичної та постійної інвентаризації запасів. [Н]
 - 3.7. Визначення впливу методів оцінки запасів на прибуток та активи. [Н]
4. Основні засоби та їх амортизація
 - 4.1. Визначення непоточних активів. [З]
 - 4.2. Встановлення різниці між поточними та непоточними активами. [З]
 - 4.3. Пояснення різниці між активами (капіталізованими) та витратами. [З]
 - 4.4. Поділ витрат на такі, що підлягають капіталізації, та витрати періоду. [Н]
 - 4.5. Облік придбання та вибуття основних засобів на рахунках обліку. [Н]
 - 4.6. Обчислення та облік прибутків або збитків від вибуття непоточних активів у звіті про прибутки та збитки, включаючи операції з часткового обміну. [Н]
 - 4.7. Облік переоцінки основних засобів на рахунках, відображення у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, а також у звіті про фінансовий стан. [Н]
 - 4.8. Розрахунок прибутків або збитків від вибуття переоцінених основних засобів. [Н]
 - 4.9. Розкриття залишків та руху основних засобів у фінансовій звітності. [Н]
 - 4.10. Пояснення мети і функції регістру основних засобів. [З]
 - 4.11. Розуміння і пояснення мети амортизації. [З]
 - 4.12. Розрахунок витрат на амортизацію прямолінійним методом і методом зменшення залишку. [Н]
 - 4.13. Визначення доцільності застосування різних методів амортизації. [З]
 - 4.14. Відображення амортизаційних витрат та накопичених збитків від зменшення корисності на рахунках обліку. [Н]

- 4.15. Розрахунок амортизації переоцінених основних засобів, включаючи перенесення залишку дооцінок з накопиченого іншого сукупного доходу від переоцінки до нерозподіленого прибутку. [Н]
- 4.16. Розрахунок необхідних коригувань амортизації внаслідок зміни оцінки терміну корисного використання та / або ліквідаційної вартості непоточного активу. [Н]
- 4.17. Відображення амортизації у Звіті про прибутки та збитки і Звіті про фінансовий стан. [Н]
5. Нематеріальні активи та їх амортизація
 - 5.1. Встановлення різниці між матеріальними та нематеріальними активами. [З]
 - 5.2. Визначення видів нематеріальних активів. [З]
 - 5.3. Визначення та відображення «витрат на дослідження» та «витрат на розробку» відповідно до МСФЗ. [З]
 - 5.4. Розрахунок суми, яку необхідно капіталізувати, як витрати на розробку, або витрати періоду, виходячи з наданої інформації. [Н]
 - 5.5. Пояснення мети амортизації. [З]
 - 5.6. Розрахунок та облік витрат на амортизацію. [Н]
6. Нарахування (витрати майбутніх періодів), передоплати (аванси), нараховані доходи (доходи майбутніх періодів)
 - 6.1. Розуміння застосування принципу нарахування до нарахувань, передоплати, нарахованого доходу та доходу майбутніх періодів. [З]
 - 6.2. Визначення та обчислення коригувань, необхідних для нарахування та передоплати при підготовці фінансової звітності. [Н]
 - 6.3. Відображення процесу коригування для нарахувань і передоплати при підготовці фінансової звітності. [Н]
 - 6.4. Відображення в обліку нарахування або передоплати на рахунках першого порядку. [Н]
 - 6.5. Розуміння і визначення впливу нарахувань і передоплати на прибуток і чисті активи. [Н]
 - 6.6. Відображення нарахувань та передоплати у фінансовій звітності. [Н]
7. Дебіторська та кредиторська заборгованості
 - 7.1. Пояснення і наведення прикладів виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості. [З]
 - 7.2. Визначення вигід і втрат від надання кредитів клієнтам. [З]
 - 7.3. Розуміння мети аналізу простроченої дебіторської заборгованості. [З]
 - 7.4. Розуміння мети кредитних лімітів. [З]
 - 7.5. Відображення в обліку списання непогашеної простроченої кредиторської заборгованості. [Н]
 - 7.6. Визначення впливу непогашеної простроченої заборгованості на Звіт про прибутки і збитки та на звіт про фінансовий стан. [Н]
 - 7.7. Розрахунок та відображення в обліку створення та коригування резерву очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю. [Н]
 - 7.8. Відображення змін у резерві очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю у Звіті про прибутки та збитки та залишків на кінець звітного періоду у Звіті про фінансовий стан. [Н]
 - 7.9. Порівняння підходів до відображення в обліку дебіторської та кредиторської заборгованості та їх взаємозаліку. [Н]

- 7.10. Підготовка, узгодження і розуміння мети відомості (регістру) залишків заборгованості за розрахунками з постачальниками. [Н]
- 7.11. Класифікація зобов'язань на поточні або непоточні у звіті про фінансовий стан. [Н]
8. Забезпечення та умовні зобов'язання
- 8.1. Розуміння термінів забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи. [З]
- 8.2. Встановлення відмінностей та класифікація таких елементів фінансових звітів як забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи. [З]
- 8.3. Знання та застосування різних методів обліку забезпечень, умовних зобов'язань та умовних активів. [З]
- 8.4. Розрахунок забезпечень та змін у забезпеченнях. [Н]
- 8.5. Облік руху забезпечень. [Н]
- 8.6. Відображення забезпечень у фінансових звітах. [Н]
9. Структура капіталу та витрати за операціями з капіталом
- 9.1. Розуміння структури капіталу ТОВ та АТ, включаючи: [З]
- 9.1.1. прості акції
- 9.1.2. привілейовані акції (що підлягають та не підлягають погашенню)
- 9.1.3. запозичення.
- 9.2. Характеристика власного капіталу, зокрема нерозподіленого прибутку та інших компонентів капіталу. [З]
- 9.3. Визначення та відображення інших компонентів капіталу, які можуть з'явитися у Звіті про фінансовий стан підприємства. [Н]
- 9.4. Відображення руху акціонерного капіталу та емісійного доходу
- 9.5. Визначення бонусного випуску акцій, розуміння його переваг та недоліків. [З]
- 9.6. Визначення випуску прав та його переваги та недоліки. [З]
- 9.7. Відображення впливу бонусного випуску акцій (випуск безплатних акцій) у Звіті про фінансовий стан. [Н]
- 9.8. Відображення наслідків випуску прав у Звіті про фінансовий стан. [Н]
- 9.9. Обчислення та облік дивідендів на рахунках обліку і їх відображення у фінансових звітах. [Н]
- 9.10. Розрахунок та запис витрат по операціях з капіталом на рахунках обліку та відображення у фінансових звітах. [Н]
- 9.11. Визначення статей Звіту про зміни у власному капіталі. [З]

Д. Звірки та участь в інвентаризації

1. Звірка сум на рахунках у банку
- 1.1. Розуміння мети узгодження розбіжностей між даними банківського обліку та даними обліку підприємства. [З]
- 1.2. Визначення основних причин відмінностей (помилки та пропусків) між регістром обліку операцій на банківських рахунках та банківською випискою. [З]
- 1.3. виправлення помилок та / або пропусків в регістрі обліку операцій на банківських рахунках. [Н]

- 1.4. Підготовка звітів про узгодження розбіжностей між даними банківського обліку і даними обліку підприємства (або даними інтернет-банкінгу). [Н]
- 1.5. Формування банківських виписок та записів в реєстрі обліку операцій на банківських рахунках з наданої інформації. [Н]
- 1.6. Визначення залишку коштів на банківських рахунках для відображення у фінансових звітах. [Н]
2. Звірка розрахунків з дебіторами та кредиторами
 - 2.1. Пояснення призначення рахунків дебіторської і кредиторської заборгованостей та їх зв'язок із методом подвійного запису. [З]
 - 2.2. Пояснення мети звірки рахунків дебіторської та кредиторської заборгованостей із зовнішніми документами. [З]
 - 2.3. Звіряння рахунків дебіторської та кредиторської заборгованостей з даними контрагентів. [Н]
 - 2.4. Виявлення та виправлення помилок, які виявлені завдяки звірці розрахунків з дебіторами та кредиторами. [З]
 - 2.5. Визначення сальдо дебіторської та кредиторської заборгованості для відображення у фінансовій звітності. [Н]
3. Інвентаризація активів і зобов'язань
 - 3.1. Знання вимог до організації інвентаризації активів та зобов'язань підприємства. [З]
 - 3.2. Знання переліку документів, якими оформляються результати інвентаризації, та їх складання. [Н]
 - 3.3. Відображення результатів інвентаризації на рахунках обліку. [Н]

Е. Складання ОСВ

1. ОСВ
 - 1.1. Призначення ОСВ. [З]
 - 1.2. Перенесення залишків/оборотів з рахунків бухгалтерського обліку в ОСВ. [Н]
 - 1.3. Визначення та розуміння обмежень ОСВ. [Н]
2. Виправлення помилок
 - 2.1. Визначення типів помилок, які можуть виникнути в системі бухгалтерського обліку. [З]
 - 2.2. Визначення помилок, що виявляються або не виявляються шляхом складання ОСВ. [З]
 - 2.3. Бухгалтерські проведення для відображення виправлення помилок в обліку. [Н]
 - 2.4. Обчислення впливу помилок на Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід і Звіт про фінансовий стан. [Н]

Ж. Складання фінансової звітності окремого підприємства

1. Звіт про фінансовий стан
 - 1.1. Визначення того, яким чином балансове рівняння, МСФЗ і принцип автономності впливають на Звіт про фінансовий стан. [З]
 - 1.2. Підготовка звіту про фінансовий стан або витягу з нього. [Н]
2. Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід
 - 2.1. Розрахунок доходу, собівартості реалізованої продукції, валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до фінансових витрат та оподаткування, прибуток до оподаткування, прибуток за рік і сукупного доходу за рік. [Н]

- 2.2. Підготовка звіту про прибутки та збитки й інший сукупний дохід або витягу з нього відповідно до наданої інформації, з розподілом доходів і витрат за однією з п'яти категорій (операційною, інвестиційною, фінансовою, податків на прибуток, припиненої діяльності). [Н]
- 2.3. Відображення податку на прибуток у звіті про прибутки або збитки підприємства, враховуючи недонарахування або надлишкове нарахування податку за попередній рік. [Н]
- 2.4. Визначення статей, що потребують окремого розкриття інформації у звіті про прибутки та збитки на підставі вимог до агрегації та дезагрегації статей. [З]
- 2.5. Пояснити взаємозв'язок між Звітом про фінансовий стан та Звітом про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. [З]
3. Примітки до фінансових звітів
 - 3.1. Пояснення призначення приміток [З]
 - 3.2. Складання приміток про: [Н]
 - 3.2.1. основні засоби та нематеріальні активи
 - 3.2.2. забезпечення
 - 3.2.3. події після звітного періоду
 - 3.2.4. запаси.
4. Події після звітного періоду
 - 4.1. Визначення подій після звітного періоду відповідно до вимог МСФЗ. [З]
 - 4.2. Класифікація подій після звітного періоду на такі, які вимагають коригування, та такі, які не вимагають коригування. [Н]
 - 4.3. Розрізнення підходів до відображення у фінансовій звітності подій, які вимагають коригування після звітного періоду, та тих, які не вимагають коригування після звітного періоду. [З]
5. Звіт про рух грошових коштів
 - 5.1. Встановлення різниці між прибутком і рухом грошових коштів. [З]
 - 5.2. Розуміння необхідності управління рухом грошових коштів. [З]
 - 5.3. Встановлення переваг та недоліків звіту про рух грошових коштів для користувачів фінансової звітності. [З]
 - 5.4. Класифікація впливу операцій на рух грошових коштів. [Н]
 - 5.5. Розрахунок даних, необхідних для звіту про рух грошових коштів відповідно до МСФЗ, прямим та непрямим методом (починаючи від операційних прибутків або збитків), включаючи: [Н]
 - 5.5.1. рух коштів від операційної діяльності
 - 5.5.2. рух коштів від інвестиційної діяльності
 - 5.5.3. рух коштів від фінансової діяльності.
 - 5.6. Підготовка Звіту про рух грошових коштів або витягів з нього. [Н]
 - 5.7. Визначення відображення наведених операцій у Звіті про рух грошових коштів. [З]
6. Неповні облікові записи
 - 6.1. Розуміння та застосування прийомів у ситуаціях неповного запису: [Н]
 - 6.1.1. використання рівняння балансу

- 6.1.2. використання рахунків обліку для розрахунку відсутніх цифр
- 6.1.3. використання зведених даних про рух грошових коштів та або банківських операцій
- 6.1.4. використання показників рентабельності (відсотка прибутку) для обчислення відсутніх цифр.

И. Консолідація фінансових звітів материнського та дочірнього підприємств

1. Дочірні підприємства

- 1.1. Надання визначення та пояснення змісту у контексті консолідованої фінансової звітності групи таких термінів: [З]
 - 1.1.1. материнське підприємство
 - 1.1.2. дочірнє підприємство
 - 1.1.3. контроль
 - 1.1.4. консолідована фінансова звітність (звітність групи)
 - 1.1.5. частка участі, що не забезпечує контролю
 - 1.1.6. торговельні (прості) інвестиції.
- 1.2. Розпізнання дочірнього підприємства у складі групи. [З]
- 1.3. Опис складників та підготовки консолідованого звіту про фінансовий стан або витягів з нього, включаючи: [Н]
 - 1.3.1. коригування справедливої вартості при придбанні основних засобів (крім амортизації)
 - 1.3.2. справедлива вартість винагороди, сплаченої грошовими коштами та акціями (за винятком відстроченої та умовної винагороди)
 - 1.3.3. вилучення залишків від внутрішньогрупових продажів (крім активів у дорозі)
 - 1.3.4. вилучення нереалізованого прибутку, що виникає при внутрішньогруповому продажі
 - 1.3.5. придбання дочірніх підприємств протягом фінансового року.
- 1.4. Розрахунок гудвілу (без зменшення корисності), використовуючи метод повного гудвілу. [Н]
- 1.5. Опис компонентів та підготовка консолідованого звіту про прибутки та збитки або витягів з нього, включаючи: [З]
 - 1.5.1. виключення залишків з внутрігрупових продажів (крім активів у дорозі)
 - 1.5.2. вилучення нереалізованого прибутку від внутрішньогрупового продажу
 - 1.5.3. придбання дочірніх підприємств протягом фінансового року.

2. Асоційовані підприємства

- 2.1. Визначення асоційованого підприємства, суттєвого впливу та ситуацій, які свідчать про наявність суттєвого впливу. [З]
- 2.2. Опис ключових особливостей відносин між материнським підприємством і асоційованим підприємством, та ідентифікація асоційованого підприємства в структурі групи. [З]
- 2.3. Характеристика методу участі в капіталі. [З]

К. Тлумачення фінансової звітності

1. Значення та мета аналізу фінансової звітності

- 1.1. Пояснення використання тлумачення та аналізу фінансової звітності в економічному середовищі. [Н]
- 1.2. Пояснення мети тлумачення коефіцієнтів. [Н]

2. Коефіцієнти

2.1. Обчислення коефіцієнтів: [Н]

2.1.1. рентабельності

2.1.2. ліквідності

2.1.3. ефективності

2.1.4. фінансової стійкості.

2.2. Пояснення взаємозв'язків між коефіцієнтами. [З]

3. Аналіз фінансової звітності

3.1. Розрахунок та тлумачення взаємозв'язку між елементами фінансової звітності щодо прибутковості, ліквідності, ефективного використання ресурсів та фінансового стану. [Н]

3.2. Обґрунтування висновків з інформації, що міститься у фінансовій звітності, та подання їх відповідному користувачеві фінансової звітності. [Н]

6. ПЕРЕЛІК ЗМІН У ПРОГРАМІ ІСПИТУ

Програма іспиту періодично переглядається, щоб вона повністю відповідала потребам заінтересованих сторін, таких як роботодавці, кандидати в аудитори, регуляторні та наглядові органи та освітні заклади.

Основні зміни в загальній і деталізованій програмі іспиту порівняно з попередньою програмою підсумовані в таблиці нижче:

Розділ	Пункт	Предметна область	Зміст змін
А	1	Ключові концепції і принципи обліку:	Додано: 1.4. згортання 1.7. подвійність 1.9. історична вартість та поточна вартість
В	1.4	Основні особливості комп'ютеризованої системи бухгалтерського обліку, включаючи використання хмарних сховищ. [З]	Додано з метою актуалізації програми
Г	1.5	Відображення в обліку знижок наданих:	Додано: 1.5.1. торгові знижки 1.5.2. знижки при розрахунках
Г	3	-	Виключено: 3.8 Розуміння впливу принципів обліку на оцінку запасів
Г	6	Нарахування (витрати майбутніх періодів), передоплати (аванси), нараховані доходи (доходи майбутніх періодів)	Уточнено групи нарахувань та передоплат
Г	9.1	Структура капіталу та витрати за операціями з капіталом	Додано: 9.1.3. запозичення
Д	2	Звірка та участь в інвентаризації	Виділено в окремий розділ

Розділ	Пункт	Предметна область	Зміст змін
Д	2	2.1. Пояснення призначення рахунків дебіторської і кредиторської заборгованостей та їх зв'язок із методом подвійного запису. [З] 2.2. Пояснення мети звірки рахунків дебіторської та кредиторської заборгованостей із зовнішніми документами. [З] 2.3. Звіряння рахунків дебіторської та кредиторської заборгованостей з даними контрагентів. [Н] 2.4. Виявлення та виправлення помилок, які виявлені завдяки звірці розрахунків з дебіторами та кредиторами. [З] 2.5. Визначення сальдо дебіторської та кредиторської заборгованості для відображення у фінансовій звітності. [Н]	Додано
Е	2.1.	2.1. Розрахунок доходу, собівартості реалізованої продукції, валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до фінансових витрат та оподаткування, прибуток до оподаткування, прибуток за рік і сукупного доходу за рік. [Н]	Додано: Операційного прибутку, прибутку до фінансових витрат та оподаткування, прибуток до оподаткування, для відповідності МСФЗ 18
Е	5.5	-	Додано: прямим та непрямим методом (починаючи від операційних прибутків або збитків)

7. ФОРМА, ТРИВАЛІСТЬ ТА СТРУКТУРА ІСПИТУ

Іспит поєднує тестові питання і вирішення ситуаційних завдань. Іспит міститиме як обчислювальні, так і дискусивні елементи.

Іспит складається державною мовою у паперовій формі та триває три години. Перед початком іспиту кандидатам надається 15 хвилин для ознайомлення з інструкціями щодо проведення іспиту та екзаменаційним завданням.

Протягом часу, відведеного для складання іспиту, кандидати в аудитори можуть самостійно обирати зручну для себе послідовність виконання завдань.

Іспит містить дві частини А та Б, обов'язкові для виконання.

Частина А містить 35 тестових питань, кожне з яких оцінюється 2 балами. Всього 70 балів.

Частина Б складається з двох ситуаційних завдань, які оцінюються 15 балами. Всього 30 балів.

Перше ситуаційне завдання стосується основ консолідації фінансових звітів материнського та дочірнього підприємств і включає питання щодо їх тлумачення.

Друге ситуаційне завдання передбачає складання індивідуальних фінансових звітів (ТОВ або АТ).

Загальна оцінка іспиту становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, які забезпечують успішне складання іспиту, становить 50 балів.

8. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ІСПИТОМ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК» ТА ІНШИМИ ІСПИТАМИ

Іспит «Фінансовий облік» є одним із теоретичних іспитів. Теоретичні іспити в структурі атестації аудиторів кандидатами в аудитори складаються у довільному порядку (з урахуванням зарахування теоретичних знань). Кандидат в аудитори самостійно обирає послідовність складання іспитів і, за необхідності, враховує зв'язок між іспитами.

Для успішного складання іспиту «Фінансовий облік» від кандидатів в аудитори очікується володіння базовими знаннями з основ бухгалтерського обліку та економіки підприємства, а також окремих тем оподаткування.

Своєю чергою, іспит «МСФЗ» ґрунтується на знаннях з іспиту «Фінансовий облік».

9. НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК

Під час іспиту перевіряються знання та навички за усіма темами, що містяться в деталізованій програмі.

Програма іспиту передбачає глибокі знання законодавства у відповідних сферах та професійних стандартів.

В рамках конкретного іспиту оцінюються знання нормативно-правових актів, які були оприлюднені не пізніше ніж за 12 місяців до дати іспиту, та професійних стандартів, офіційно оприлюднених на сайті Міністерства фінансів України не пізніше ніж за 12 місяців до дати іспиту.

10. НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ

Програма іспиту не передбачає і не рекомендує певну кількість навчальних годин для підготовки до його складання. Це зумовлено тим, що підхід до навчання для різних осіб та організацій може суттєво відрізнятися через широкий спектр особистих, професійних та освітніх обставин, в яких знаходяться кандидати в аудитори.

Кожен кандидат в аудитори має право самостійно обрати порядок та спосіб здобуття необхідних знань та практичних навичок.

11. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА

Аудитором може бути визнана фізична особа з вищою освітою, яка підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність успішним складанням іспитів за дев'ятьма напрямками та 1 кваліфікаційного іспиту і пройшла практичну трирічну підготовку із провадження аудиторської діяльності (схема 2).

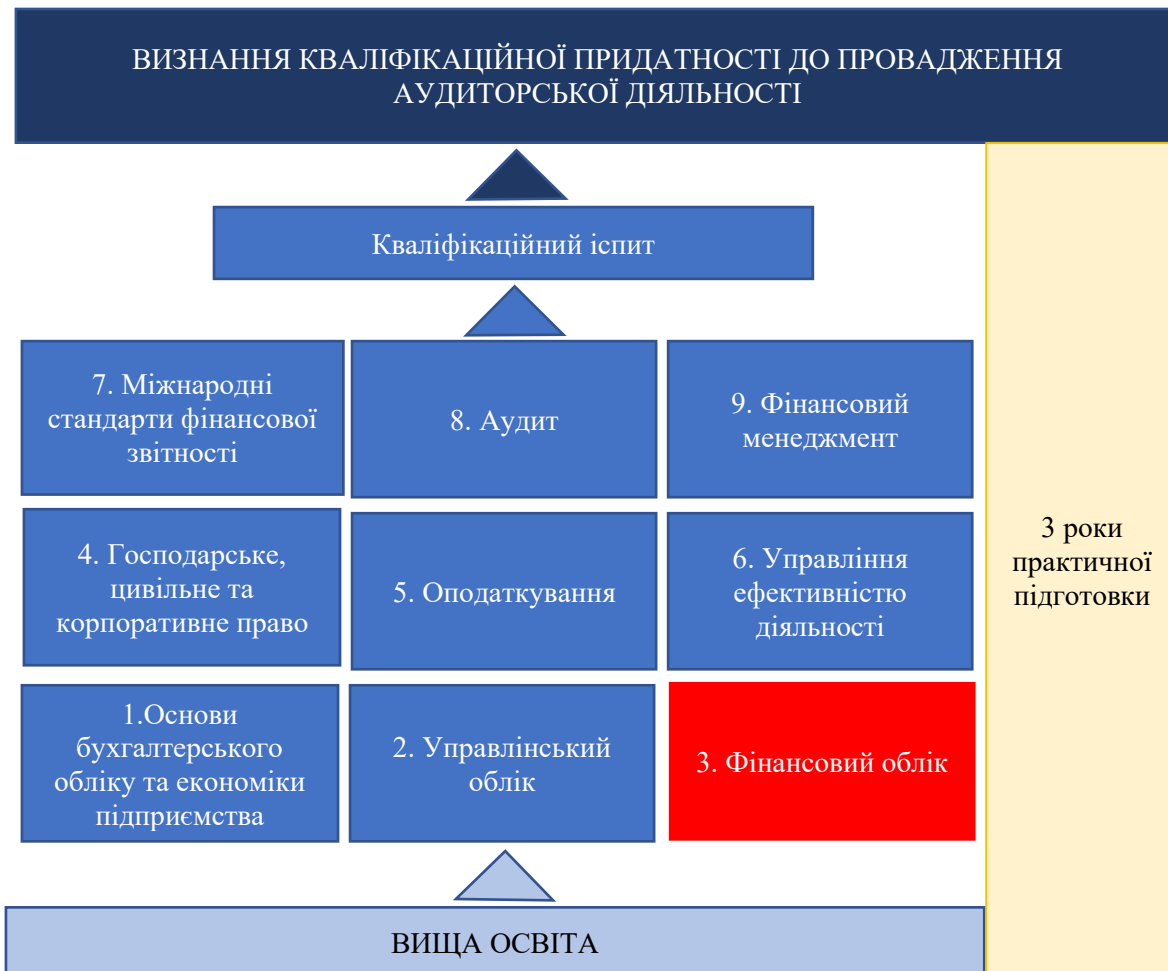

Схема 2. Визнання кваліфікаційної придатності до провадження аудиторської діяльності

ДОДАТОК

Перелік нормативно-правових актів та професійних стандартів, знання яких перевіряються під час складання іспиту.

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»

Концептуальна основа фінансової звітності

- МСФЗ 3 Об'єднання бізнесу
- МСФЗ 9 Фінансові інструменти
- МСФЗ 10 Консолідована фінансова звітність
- МСФЗ 15 Дохід за контрактами з клієнтами
- МСФЗ 16 Оренда (в частині операційної оренди для орендодавця та виключень з єдиної моделі оренди для орендодавців)
- МСФЗ 18 Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності
- МСБО 2 Запаси
- МСБО 7 Звіт про рух грошових коштів
- МСБО 8 Основи підготовки фінансової звітності
- МСБО 10 Події після звітного періоду
- МСБО 12 Податки на прибуток (в частині обліку поточного податку на прибуток)
- МСБО 16 Основні засоби
- МСБО 19 Виплати працівникам
- МСБО 27 Окрема фінансова звітність
- МСБО 28 Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства
- МСБО 37 Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи
- МСБО 38 Нематеріальні активи